

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja

Druk nr 811

Warszawa, 6 czerwca 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o świadczeniach dla cywilnych niewidomych ofiar wojny.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Rajmunda Morica.

(-) Mieczysław Aszkielowicz; (-) Renata Beger; (-) Bolesław Borysiuk; (-) Alfred Budner; (-) Józef Cepil; (-) Hubert Costa; (-) Krzysztof Filipek; (-) Zofia Grabczan; (-) Andrzej Grzesik; (-) Alina Gut; (-) Danuta Hojarska; (-) Edward Józef Kiedos; (-) Grzegorz Kołacz; (-) Lech Kuropatwiński; (-) Andrzej Lepper; (-) Czesław Litwin; (-) Jan Łączny; (-) Wanda Łyżwińska; (-) Janusz Maksymiuk; (-) Rajmund Moric; (-) Waldemar Nowakowski; (-) Małgorzata Olejnik; (-) Adam Ołdakowski; (-) Mateusz Piskorski; (-) Renata Rochnowska; (-) Wojciech Romaniuk; (-) Andrzej Ruciński; (-) Krzysztof Sikora; (-) Waldemar Starosta; (-) Leszek Sułek; (-) Lech Szymańczyk; (-) Grażyna Tyszko; (-) Regina Wasilewska-Kita; (-) Genowefa Wiśniowska; (-) Lech Woszczerowicz; (-) Jerzy Zawisza; (-) Maria Zbyrowska; (-) Jerzy Żyszkiewicz.

Ustawa

z dnia .....2006 r.

o świadczeniach dla cywilnych niewidomych ofiar wojny.

Art. 1

1. Ustawa określa świadczenia przysługujące cywilnym niewidomym ofiarom wojny, zwanym dalej „osobami uprawnionymi”, a także zasady ustalania i realizacji tych świadczeń.
2. Osobami uprawnionymi w rozumieniu ustawy są obywatele polscy, posiadający stałe miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej, którzy, nie wchodząc w skład formacji wojskowych, zmilitaryzowanych służb państwowych lub ruchu oporu, doznali naruszenia sprawności organizmu powodującego całkowitą i trwałą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji, poprzez utratę wzroku:
  - 1) na skutek działań wojennych w latach 1939-1945 oraz działań zbrojnych kontynuowanych po zakończeniu wojny;
  - 2) na skutek eksplozji niewybuchów pozostałych z okresu wojny 1939-1945, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zdarzenie naruszające sprawność organizmu miało miejsce w okresie tej wojny lub po wojnie.

Art. 2

1. Świadczenia określone w ustawie przysługują osobom uprawnionym, w stosunku, do których zaniechano, na podstawie przepisów dotychczasowych, ustalania i poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od dochodów uzyskanych z tytułu rent i emerytur ze względu na utratę wzroku w wyniku działań wojennych w okresie wojny 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów bomb, min, granatów.
2. Do wniosku osoby uprawnionej, której świadczenia określone w ustawie przysługują w związku z okolicznościami określonymi ust. 1, należy dołączyć dokumentację potwierdzającą zaniechanie ustalania i poboru podatku.

Art. 3

1. Osobie uprawnionej, w stosunku do której nie nastąpiło zaniechanie ustalania i poboru podatku dochodowego z przyczyn, o których mowa w art. 2, świadczenia określone w ustawie przyznaje się na udokumentowany wniosek tej osoby.
2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć dokumentację medyczną z okresu zdarzenia określonego w art. 1 ust. 2 potwierdzającą również związek przyczynowy tego zdarzenia z powstałą w jego wyniku całkowitą i trwałą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji. Zaistnienie zdarzenia, a także jego związek przyczynowy z powstałą w jego wyniku całkowitą i trwałą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, mogą potwierdzać również inne dowody przedłożone przez wnioskodawcę.

3. O całkowitej i trwałej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji, czasie jej powstania oraz związku przyczynowym ze zdarzeniem określonym w art. 1 ust. 2 orzeka lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Orzeczenie to, w odniesieniu do osób, o których mowa w ust. 1, warunkuje uzyskanie prawa do świadczeń określonych w ustawie.

Art. 4

1. Świadczenie pieniężne dla osób uprawnionych przysługuje w kwocie renty socjalnej, o której mowa w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. Nr 135, poz. 1268).
2. Do świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, osobie uprawnionej przysługuje dodatek pielęgnacyjny na zasadach określonych w art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.), z tym że kwota dodatku wypłacanego w myśl tych przepisów ulega zwiększeniu o 50%.

Art. 5

1. Osobie uprawnionej przysługuje także:
  - 1) prawo do bezpłatnych świadczeń leczniczych oraz leków i środków opatrunkowych a także przedmiotów ortopedycznych, protez, środków pomocniczych i innych wyrobów medycznych;
  - 2) skierowanie na pobyt w sanatorium, co najmniej raz na 3 lata niezależnie od urlopu wypoczynkowego przysługującego z tytułu zatrudnienia;
  - 3) pierwszeństwo w umieszczeniu, na jej wniosek, w domu pomocy społecznej, przy czym na pokrycie kosztów utrzymania w takim domu można dokonywać potrąceń z renty;
  - 4) prawo do ulgi przy przejazdach tramwajami i autobusami (trolejbusami) komunikacji miejskiej, bez względu na miejsce zamieszkania;
  - 5) prawo do ulgi przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w 2 klasie w pociągach osobowych i pospiesznych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pospiesznej - na podstawie biletów jednorazowych
2. Osoby uprawnione otrzymują świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 na zasadach określonych w art. 45–47 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z dnia 27 września 2004 r. z późn. zm.)
3. Osoby uprawnione otrzymują świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2-5 na zasadach określonych w przepisach ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2002 r. Nr. 9, poz. 87 z późn. zm.), odnoszących się do inwalidów wojennych zaliczonych do I grupy inwalidów.
4. W odniesieniu do osoby uprawnionej nie jest wymagane skierowanie na ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne finansowane ze środków publicznych.
5. Osoba przedstawiająca receptę do realizacji jest obowiązana do okazania dokumentu, o którym mowa w art. 12 ust. 1.

6. Potrąceń, o których mowa w ust. 1 pkt 3, można dokonywać również w razie pobytu osoby uprawnionej powyżej 1 roku w publicznych zakładach opieki zdrowotnej. Zasady dokonywania takich potrąceń ustalone odnośnie do inwalidów wojennych stosuje się odpowiednio.
7. Uprawnienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, przysługują także przewodnikowi towarzyszącemu osobie uprawnionej, na zasadach i w zakresie określonym w przepisach ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin.

Art. 6

Osobie uprawnionej przysługuje zwolnienie z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych. Zwolnienie to przysługuje także osobie prowadzącej z osobą uprawnioną wspólne gospodarstwo domowe.

Art. 7

1. Prawo do świadczeń powstaje z dniem spełnienia się wszystkich warunków wymaganych przez ustawę do uzyskania tego prawa, z zastrzeżeniem art. 15.
2. Prawa do świadczeń nie nabywa, a nabyte traci osoba, która wywołała przestępstwem umyślnym okoliczności uzasadniające powstanie prawa do świadczeń lub ich zwiększenie.
3. Prawo do świadczeń ustaje ze śmiercią osoby uprawnionej, z zastrzeżeniem art. 9.

Art. 8

1. Świadczenia, o których mowa w ustawie, są realizowane na rzecz osoby uprawnionej mającej stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Jeżeli osoba uprawniona pobiera emeryturę lub rentę, w tym świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej, wypłacaną kwotę świadczenia, o którym mowa w art. 4, zmniejsza się o 25% miesięcznie, chyba, że wypłata emerytury lub renty z innego tytułu została zawieszona. Przepis niniejszy nie narusza przepisów o zbiegu uprawnień emerytalnych oraz rentowych z innych tytułów.

Art. 9

W razie śmierci osoby uprawnionej, osobie lub instytucji, która pokryła koszty pogrzebu przysługuje zasiłek pogrzebowy w kwocie i na zasadach określonych w art. 78–81 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 10

1. Świadczenia określone w art. 4 i 5 przyznaje się na wniosek osoby uprawnionej.
2. Prawo do świadczenia pieniężnego ustalają organy rentowe w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w formie decyzji wydawanej w związku z zaistnieniem okoliczności określonych w art. 2 albo na podstawie orzeczenia, o którym mowa w art. 3 ust. 3.
3. Od decyzji organu rentowego przysługują osobie zainteresowanej środki prawne przewidziane w odrębnych przepisach.

Art. 11

1. Świadczenie pieniężne wypłacają organy, o których mowa w art. 10 ust. 2.
2. Świadczenie pieniężne wypłacane jest miesięcznie. Jeżeli osoba uprawniona pobiera emeryturę bądź rentę, świadczenie to wypłacane jest wraz z emeryturą lub rentą.

Art. 12

1. Dokumentem potwierdzającym prawo do korzystania z uprawnień, o których mowa w ustawie, jest legitymacja cywilnej ofiary wojny. W legitymacji zamieszcza się wykaz uprawnień przysługujących osobie uprawnionej na podstawie art. 4–6.
2. Legitymację cywilnej ofiary wojny wydaje Zakład Ubezpieczeń Społecznych stosując odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 68 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.).
3. Osoba uprawniona jest obowiązana do okazywania legitymacji na żądanie instytucji albo osoby realizującej przysługujące uprawnienie lub kontrolującej prawo do korzystania z uprawnień.
4. Legitymacja cywilnej ofiary wojny podlega anulowaniu przez organ rentowy z dniem śmierci osoby uprawnionej lub w przypadku prawomocnego stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 7 ust. 2.

Art. 13

1. Świadczenia, o których mowa w niniejszej ustawie a także koszty obsługi tych świadczeń, finansowane są z budżetu państwa, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Do świadczeń określonych w art. 5 ust. 1 pkt 1 zastosowanie ma przepis art. 13 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
3. Ustawa nie narusza przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.).

Art. 14

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.) dodaje się art. 52e w brzmieniu:

„Art. 52e. Zwalnia się z podatku dochodowego kwoty świadczeń wypłacanych osobom uprawnionym na podstawie ustawy z dnia ..... o świadczeniach dla cywilnych niewidomych ofiar wojny (Dz.U. ....).”

Art. 15

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Przedłożony projekt Ustawy o świadczeniach dla cywilnych niewidomych ofiar wojny ma na celu objęcie świadczeniem pieniężnym oraz innymi świadczeniami przewidzianymi w ustawie osób, które nie działając w formacjach wojskowych czy ruchu oporu, doznały poprzez utratę wzroku - w wyniku działań wojennych prowadzonych w czasie II wojny światowej oraz działań zbrojnych prowadzonych bezpośrednio po zakończeniu wojny, a także na skutek eksplozji niewypałów m.in. bomb, pocisków, min, granatów - naruszenia sprawności organizmu powodującego całkowitą i trwałą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji.

Osoby takie nie są objęte przepisami ustawy z dnia 20 maja 1974 roku o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych i ich rodzin, a więc do chwili obecnej są całkowicie pominięte przez ustawodawcę w systemie świadczeń dla ofiar II Wojny Światowej. Cywilne niewidome ofiary wojny to nieliczna już dziś grupa osób schorowanych i w podeszłym wieku, często pozbawionych jakiegokolwiek wsparcia ze strony Państwa. Ta grupa społeczna nie ma szans na to, aby poprzez prowadzenie szeroko zakrojonego lobbingu wywalczyć niezbędne do życia świadczenia i pomoc medyczną, które umożliwi im godną starość.

Należy przypomnieć, że prace legislacyjne, mające na celu objęcie cywilnych niewidomych ofiar wojny pomocą Państwa trwają już ponad 7 lat. Projekt poselski został skierowany do łaski marszałkowskiej w marcu 1999 roku, a po przeszło dwóch latach prac, 20 lipca 2001 r. Sejm RP uchwalił Ustawę o świadczeniu pieniężnym dla cywilnych ofiar wojny. Ustawa ta miała wejść w życie z dniem 1 stycznia 2002 r. Jednakże, ustawą z dnia 14 grudnia 2001r. z zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym dla cywilnych ofiar wojny, termin został przesunięty na dzień 1 stycznia 2004r. Ustawą z dnia 19 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o świadczeniach dla cywilnych ofiar wojny termin wejścia w życie ustawy przesunięto raz jeszcze - na 1 stycznia 2005 roku. W ostateczności, tuż przed ostatecznym terminem wejścia w życie - Ustawa została definitywnie uchylona. W wyniku powyższych zabiegów legislacyjnych cywilne niewidome ofiary wojny pozostają nadal nieobjęte pomocą Państwa.

W niniejszym projekcie wnioskodawcy określili krąg zasadniczy osób uprawnionych do otrzymywania świadczeń poprzez odwołanie się do kategorii osób, w stosunku do których Minister Finansów zaniechał już w latach ubiegłych ustalania i poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od dochodów uzyskanych z tytułu rent i emerytur ze względu na utratę wzroku w wyniku działań wojennych w okresie wojny 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów bomb, min, granatów.

Dzięki takiemu określeniu osób uprawnionych do otrzymywania świadczeń, można dość precyzyjnie oszacować liczbę uprawnionych do ich otrzymywania, a tym samym ściśle skalkulować konsekwencje finansowe uchwalenia ustawy dla budżetu państwa.

Liczba uprawnionych do otrzymywania świadczeń nie przekroczy 500 osób. Wyliczenie takie potwierdził Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który w odpowiedzi na zapytanie skierowane przez Przewodniczącego Sejmowej Komisji Polityki Społecznej w piśmie z dnia 1 marca 2006 r. (znak NS 070-32/2006) poinformował, że "grupa osób, która utraciła wzrok w wyniku działań wojennych w okresie wojny 1939-1945 lub

eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i które korzystają ze zwolnienie z podatku od dochodów z tytułu rent i emerytur i rent wynosi ok. 500 osób. Grupa ta obejmuje zarówno osoby cywilne jak i byłych żołnierzy."

Jednak docelowa grupa objęta świadczeniami będzie w rzeczywistości mniejsza niż 500 osób, bowiem wyliczenie Prezesa ZUS obejmuje zarówno cywilne ofiary wojny, jak i byłych żołnierzy (ociemniałych). W świetle informacji przedstawionych przez Stowarzyszenie Niewidomych Cywilnych Ofiar Wojny liczba osób uprawnionych nie przekroczy 300 osób.

Należy w związku z tym wyraźnie podkreślić, że ustawa nie spowoduje znaczących skutków finansowych dla budżetu państwa. Przewidziane w projekcie świadczenie przyznawane w wysokości renty socjalnej, powiększonej o równowartość dodatku pielęgnacyjnego (i przy założeniu, że wypłatą byłoby objętych 500 osób) stanowiłoby obciążenie dla budżetu państwa w kwocie nie przekraczającej 4 mln złotych rocznie)¹.

---

¹ Od 1 marca 2006 r. wysokość renty socjalnej wynosi 501,87 zł brutto. Dodatek pielęgnacyjny wypłacany jest w wysokości 144,00 zł miesięcznie. Razem jest to kwota ok. 650 zł miesięcznie (7.800 zł rocznie) na osobę.

Warszawa, 14 czerwca 2006 r.

BAS-WAEM-1372/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności poselskiego projektu ustawy o świadczeniach dla cywilnych niewidomych ofiar wojny (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Rajmund Moric) z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony poselski projekt ustawy określa świadczenia przysługujące cywilnym niewidomym ofiarom wojny oraz zasady ustalania i realizacji tych świadczeń. Osobami uprawnionymi w rozumieniu projektu są obywatele polscy, posiadający stałe miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej, którzy, nie wchodząc w skład formacji wojskowych, zmilitaryzowanych służb państwowych lub ruchu oporu, doznali naruszenia sprawności organizmu powodującego całkowitą i trwałą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji, poprzez utratę wzroku: 1) na skutek działań wojennych w latach 1939-1946 oraz działań zbrojnych kontynuowanych po zakończeniu wojny; 2) na skutek eksplozji niewybuchów pozostałych z okresu wojny 1939-1945, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zdarzenie naruszające sprawność organizmu miało miejsce w okresie tej wojny lub po wojnie (art. 1 ust. 2 projektu).

Świadczenia dla osób uprawnionych mają obejmować: świadczenie pieniężne przysługujące w kwocie renty socjalnej, dodatek pielęgnacyjny oraz inne uprawnienia przewidziane przez projekt, m.in. prawo do bezpłatnych świadczeń leczniczych, skierowanie na pobyt w sanatorium, prawo do ulgi w przejazdach środkami komunikacji miejskiej, zwolnienie z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych (art. 4-6 projektu).

Art. 7 ust. 1 projektu stanowi, że prawo do świadczeń „powstaje z dniem spełnienia się wszystkich warunków wymaganych przez ustawę do uzyskania tego prawa, z zastrzeżeniem art. 15”¹.

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, ze zmianami) przepisu art. 52e, zwalniającego z podatku dochodowego od osób fizycznych kwoty świadczeń wypłacanych osobom uprawnionym na podstawie proponowanej ustawy.

Art. 15 projektu ustanawia czternastodniową *vacatio legis*.

2. Stan prawa wspólnotowego w materii objętej projektem ustawy

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o świadczeniach dla cywilnych niewidomych ofiar wojny nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

W uzasadnieniu dołączonym do projektu ustawy nie ma – wymaganego przepisem art. 34 ust. 2 pkt 7 Regulaminu Sejmu – oświadczenia w sprawie zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

---

¹ Wątpliwości budzi odwołanie do art. 15 projektu (przewidziane w cytowanym art. 7 ust. 1), ponieważ jest to wyłącznie przepis o wejściu w życie ustawy („Ustawa wchodzi w życie 14 dni od dnia ogłoszenia”). Przepis ten nie jest więc przepisem szczególnym, który zmieniałby zakres stosowania art. 7 ust. 1 projektu.

Deskryptory Bazy REX: projekt ustawy, świadczenia socjalne, Unia Europejska

Warszawa, 14 czerwca 2006 r.

BAS-WAEM-1373/06

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o świadczeniach dla cywilnych niewidomych ofiar wojny (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Rajmund Moric) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Przedstawiony poselski projekt ustawy określa świadczenia przysługujące cywilnym niewidomym ofiarom wojny oraz zasady ustalania i realizacji tych świadczeń. Osobami uprawnionymi w rozumieniu projektu są obywatele polscy, posiadający stałe miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej, którzy, nie wchodząc w skład formacji wojskowych, zmilitaryzowanych służb państwowych lub ruchu oporu, doznali naruszenia sprawności organizmu powodującego całkowitą i trwałą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji, poprzez utratę wzroku: 1) na skutek działań wojennych w latach 1939-1946 oraz działań zbrojnych kontynuowanych po zakończeniu wojny; 2) na skutek eksplozji niewybuchów pozostałych z okresu wojny 1939-1945, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zdarzenie naruszające sprawność organizmu miało miejsce w okresie tej wojny lub po wojnie (art. 1 ust. 2 projektu).

Świadczenia dla osób uprawnionych mają obejmować: świadczenie pieniężne przysługujące w kwocie renty socjalnej, dodatek pielęgnacyjny oraz inne uprawnienia przewidziane przez projekt, m.in. prawo do bezpłatnych świadczeń leczniczych, skierowanie na pobyt w sanatorium, prawo do ulgi w przejazdach środkami komunikacji miejskiej, zwolnienie z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych (art. 4–6 projektu).

Art. 7 ust. 1 projektu stanowi, że prawo do świadczeń „powstaje z dniem spełnienia się wszystkich warunków wymaganych przez ustawę do uzyskania tego prawa, z zastrzeżeniem art. 15”¹.

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, ze zmianami) przepisu art. 52e, zwalniającego z podatku dochodowego od osób fizycznych kwoty świadczeń wypłacanych osobom uprawnionym na podstawie proponowanej ustawy.

Przedmiot projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

W uzasadnieniu dołączonym do projektu ustawy nie ma – wymaganego przepisem art. 34 ust. 2 pkt 7 Regulaminu Sejmu – oświadczenia w sprawie zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o świadczeniach dla cywilnych niewidomych ofiar wojny nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

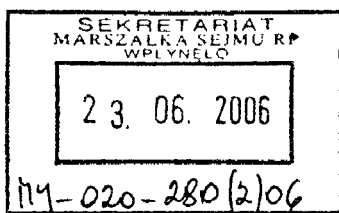
---

¹ Wątpliwości budzi odwołanie do art. 15 projektu (przewidziane w cytowanym art. 7 ust. 1), ponieważ jest to wyłącznie przepis o wejściu w życie ustawy („Ustawa wchodzi w życie 14 dni od dnia ogłoszenia”). Przepis ten nie jest więc przepisem szczególnym, który zmieniałby zakres stosowania art. 7 ust. 1 projektu.

Deskryptory Bazy REX: projekt ustawy, świadczenia socjalne, Unia Europejska

Warszawa, dn. 23.06.2006 r.

Rajmund Moric
Klub Parlamentarny
Samoobrona RP

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Działając w imieniu i na rzecz posłów wnioskodawców, którzy w dniu 07.06.2006 r. na ręce Pana Marszałka złożyli **projekt ustawy o świadczeniach dla cywilnych niewidomych ofiar wojny**, mam zaszczyt poinformować Pana Marszałka, że **przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.**

Rajmund Moric

.....
Poseł na Sejm RP

NL. 0220-57/06

Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze!

W związku z otrzymanym do opinii, przy piśmie z dnia 24 czerwca br., znak: PS-108/06, **projektem ustawy o świadczeniach dla cywilnych ofiar wojny**, zgłaszam następujące uwagi. Biorąc pod uwagę, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie został powołany do kreowania polityki w zakresie ubezpieczeń społecznych, ale do zapewnienia prawidłowego i sprawnego wprowadzenia w życie przyjętych rozwiązań - skoncentruję się na tych aspektach, które mają znaczenie z punktu widzenia wykonawcy.

Do art. 1 i art. 2

Z uwagi na występujące na gruncie obowiązujących przepisów, np. prawa podatkowego, rozróżnienie pojęć „niewypał” i „niewybuch” powstaje wątpliwość, czy przepis art. 1 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy odnosi się wyłącznie do zdarzeń powstałych na skutek eksplozji niewybuchów. Zestawienie powołanej regulacji z przepisem art. 2 ust. 1 projektu sugeruje bowiem, że ma on zastosowanie także do osób, które utraciły wzrok na skutek eksplozji niewypałów.

Wątpliwym jest przy tym, czy zamierzonym było ograniczenie kręgu osób uprawnionych w rozumieniu niniejszego projektu do osób, którym zaniechano ustalania i poboru podatku dochodowego w związku utratą wzroku w wyniku działań wojennych w okresie wojny 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów bomb, min, granatów, podczas gdy w świetle art. 21 ust. 1 pkt 100 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r., Nr 14, poz. 176 z późn. zm.) zaniechanie ustalania i poboru podatku może dotyczyć także osób, które utraciły wzrok

w wyniku eksplozji pozostałych po II wojnie światowej niewybuchów oraz niewypałów - innych niż bomby, miny i granaty.

Powstaje zatem pytanie kto powinien w takim przypadku dokonywać oceny, czy zaniechanie ustalania i poboru podatku nastąpiło w związku utratą wzroku w wyniku wybuchu niewypału, czy też niewybuchu i czy był to, np. niewypał bomby, a nie torpedy bądź innej amunicji.

Do art. 3

W świetle przepisów projektu ustawy świadczenie dla cywilnych niewidomych ofiar wojny przysługiwałoby:

- na podstawie dokumentacji potwierdzającej zaniechanie ustalania i poboru podatku dochodowego od osób fizycznych osobom, w stosunku do których zaniechano ustalania i poboru tego podatku (od dochodów z tytułu emerytur lub rent otrzymywanych przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w okresie wojny 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów) – art. 2 projektu,
- na podstawie orzeczenia lekarza orzecznika ZUS osobom, w stosunku do których nie zaniechano ustalania i poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od wymienionych wyżej dochodów – art. 3 projektu.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 projektu ustawy lekarz orzecznik byłby zobowiązany orzekać o całkowitej i trwałej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji, czasie jej powstania oraz związku przyczynowym ze zdarzeniem określonym w art. 1 ust. 2, tj.:

- z działaniami wojennymi w latach 1939-1945 oraz działaniami zbrojnymi kontynuowanymi po zakończeniu wojny,
- z eksplozjami niewybuchów pozostałych z okresu wojny 1939-1945, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zdarzenie naruszające sprawność organizmu miało miejsce w okresie tej wojny lub po wojnie (brak podanego okresu).

Stosownie do art. 3 ust. 2 projektu do wniosku o świadczenie należy dołączyć dokumentację medyczną z okresu zdarzenia. Zaistnienie zdarzenia, a także jego związek przyczynowy z powstałą w jego wyniku całkowitą i trwałą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, mogą potwierdzać również inne dowody przedłożone przez wnioskodawcę.

Nie do przyjęcia jest, aby np. w przypadku braku dokumentacji medycznej pochodzącej z okresu zdarzenia lekarz orzecznik określał związek całkowitej i trwałej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji z wymienionymi wyżej zdarzeniami wyłącznie na podstawie zeznań świadków (zgodnie z kpa dowodami w szczególności mogą być dokumenty, zeznania

świadków, opinie biegłych oraz oględziny). Ponadto za pomocą tych samych dowodów lekarz orzecznik miałby również potwierdzać samo zaistnienie jednego z wymienionych zdarzeń.

Wydaje się, że warunkiem uzyskania prawa do świadczenia dla cywilnych niewidomych ofiar wojny przez osoby, w stosunku do których nie nastąpiło zaniechanie ustalania i poboru podatku dochodowego od osób fizycznych – analogicznie jak w przepisach regulujących zasady zwolnienia od podatku dochodowego od osób fizycznych dochodów z tytułu emerytur lub rent otrzymywanych przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w okresie wojny 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów – powinno być przedłożenie następujących dokumentów:

- a) orzeczenia o uznaniu za inwalidę I lub II grupy w związku ze stanem narządu wzroku lub orzeczenia o całkowitej trwałej niezdolności do pracy i do samodzielnej egzystencji w związku ze stanem narządu wzroku,
- b) dokumentacji leczniczej (szpitalnej) z okresu wypadku, potwierdzającej wypadek, bądź poświadczonego notarialnie oświadczenia dwóch świadków potwierdzających utratę wzroku w wyniku działań wojennych w latach 1939-1945 lub eksplozji niewypałów i niewybuchów pozostałych po tej wojnie,
- c) aktualnego zaświadczenia lekarskiego okulisty o urazowym uszkodzeniu wzroku.

Jedynie w przypadkach, w których osoba ubiegająca się o wymienione świadczenie nie posiadałaby stosownego orzeczenia, byłaby ona kierowana do lekarza orzecznika celem ustalenia niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji oraz ich związku ze stanem narządu wzroku.

Ponadto należy zauważyć, że w świetle przepisów ustawy podatkowej, zaniechania ustalania i poboru podatku dokonuje się również w stosunku do osób, które:

- uznane zostały za inwalidę wzroku II grupy,
- nie posiadają orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- posiadają ważną legitymację Stowarzyszenia Niewidomych Cywilnych Ofiar Wojny lub Związku Ociemniałych Żołnierzy RP.

Powstaje zatem pytanie, czy osoby, w stosunku do których zaniechano ustalania i poboru podatku, np. ze względu na inwalidztwo wzroku II grupy, mogą ubiegać się o świadczenie na zasadach określonych w art. 3 projektu.

Należy także doprecyzować jakie środki dowodowe potwierdzają fakt zaniechania ustalania i poboru podatku w stosunku do określonej osoby.

Do art. 4 ust. 2

W projekcie napisano, że do świadczenia pieniężnego osobie uprawnionej „prysługuje dodatek pielęgnacyjny na zasadach określonych w art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”. W uzasadnieniu natomiast, jako wysokość ww. dodatku, przytoczona jest kwota 144,00 zł. Zgodnie z Komunikatem Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych oraz kwot maksymalnych zmniejszeń emerytury i rent (M.P. Nr 12, poz. 166), od dnia 1 marca 2006 r. wysokość dodatku pielęgnacyjnego wynosi 153,19 zł miesięcznie. Kwota 144,00 zł to wysokość zasiłku pielęgnacyjnego.

Do art. 5

Doprecyzowania wymagają zasady dokonywania potrąceń na pokrycie kosztów utrzymania osoby uprawnionej w domu pomocy społecznej i w publicznych zakładach opieki zdrowotnej.

Na tle przedmiotowej regulacji powstaje również pytanie, czy ze świadczeń dla cywilnych niewidomych ofiar wojny można dokonywać potrąceń innych niż te określone art. 5 ust. 1 pkt 3 i ust. 6, a jeżeli tak - to na jakich zasadach (na podstawie jakich przepisów).

Do art. 7

Koniecznym wydaje się dookreślenie z jakim konkretnie dniem powstanie prawo do świadczenia (czy chodzi tu o datę wydania orzeczenia, datę uprawomocnienia się orzeczenia, czy może o datę wydania decyzji?)

Proponuję ponadto zmienić treść przepisu art. 7 ust. 3 i nadać mu następujące brzmienie:

„3. Prawo do świadczenia ustaje:

- 1) gdy odpadnie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania świadczenia,
- 2) ze śmiercią osoby uprawnionej.

Do art. 9

Wydaje się, że w stosunku do cywilnych niewidomych ofiar wojny powinny mieć zastosowanie również przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.), regulujące zbieg prawa do zasiłków pogrzebowych z różnych tytułów.

W związku z powyższym proponuję, nadanie art. 9 projektu następującego brzmienia:

„W razie śmierci osoby uprawnionej przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości i na zasadach określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”.

Do art. 10 ust. 3

Proponuję zmienić treść przepisu art. 10 ust. 3 projektu poprzez nadanie mu następującego brzmienia:

„Od decyzji organu rentowego przysługują osobie zainteresowanej środki odwoławcze przewidziane w odrębnych przepisach dla decyzji w sprawach emerytur i rent”

Do art. 12

Wątpliwości budzi możliwość odpowiedniego stosowania rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 12 sierpnia 2004 r. w sprawie wzoru legitymacji emeryta-rencisty oraz trybu jej wydawania, wymiany lub zwrotu – przy wydawaniu przez Zakład legitymacji dla cywilnej ofiary wojny. Odrębnie należałoby bowiem określić wzór takiej legitymacji oraz jej treść.

Doprecyzować należy ponadto, na czym miałyby polegać anulowanie legitymacji, o którym mowa w art. 12 ust. 4 projektu ustawy, tj. kto miałby dokonać zwrotu legitymacji w przypadku śmierci osoby uprawnionej, w jakim terminie miałyby to nastąpić oraz, czy niezwrócenie przedmiotowej legitymacji obwarowane byłoby sankcjami.

Do art. 15

Ze względu na konieczność podjęcia szeregu działań zmierzających do przygotowania Zakładu do realizacji przepisów projektu nie do przyjęcia jest zaproponowany w ustawie 14-dniowy *vacatio legis*.

Pragnę również zwrócić uwagę na fakt, że niniejszy projekt nie zawiera przepisów odsyłających do odpowiednich uregulowań przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.). Oznacza to, że osoby pobierające świadczenie dla cywilnych niewidomych ofiar wojny nie będą objęte ubezpieczeniem zdrowotnym z tego tytułu.

2 pawańnic

2 up.

CZŁONEK ZARZĄDU
W. Pretkiel
mgr Wanda Pretkiel

**PREZES
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ**
Konstanty Radziwiłł

NRL/ZRP/WR/831-1/ *h166* /2006

Warszawa, 2006.07. *11*

Pan

Lech CZAPLA

Zastępca

Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję, że nie zgłaszam uwag do poselskiego projektu ustawy o świadczeniach dla cywilnych niewidomych ofiar wojny.

Z poważaniem
K. Radziwiłł

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku *18* lipca 2006 r.

Cena *0,93* zł + 22% VAT

Naczelna Izba Lekarska, ul. Jana Sobieskiego 110, 00-764 Warszawa

tel. 559 13 30, fax 559 13 33

e-mail: prezes@hipokrates.org